

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din.

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Mrtvospočeto dete

Skoraj nepregledna je vrsta samih grandioznih načrtov, ki so jih izkuhali diplomati po veliki svetovni vojni, zlasti pa v zadnjih letih. Rekord pri sestavljanju takih grandioznih načrtov pa je nedvomno dosegla Francija, posebno še po zadnji zmagi radikalnih socialistov pri volitvah v francosko poslansko zbornico. Toda zanimivo in več ko značilno za dobo v kateri živimo je, da se do danes še niti eden teh načrtov ni uresničil. Vsi so šli isto pot velikih upov, potem vedno večjih težkoč in naposled pozabljenja. Koliko prahu je dvignil samo pakt štirih, in kje je danes? Koliko upov je rodil vzhodni pakt, in kako je z njim? Sredozemski pakt, ki je bil zamišljen isto časno, se z mrtve točke sploh ni ganil, in menda sedaj ni nikogar v Evropi, ki bi verjel, da se da uresničiti. Krivda, da vsi ti grandiozni načrti tako drug za drugim propadajo, je pač v tem, da presojajo na zahodu, posebno v Parizu, položaj v srednji in vzhodni Evropi bolj po svojih željah in hotenjih, kakor po dejanskem položaju.

Pariški »Excelsior«, ki je navadno najbolje informiran že iz prvega vira, je sporočil ta teden svetu vest, da je dozoril v Parizu nov tak grandiozen načrt: pakt vseh držav Evrope proti revizionizmu. Po tem paktu naj bi se vse države obvezale, da prihodnjih 30 let ne bodo načepjale nobenega vprašanja revizije mirovnih pogojev, in zlasti ne revizije sedanjih državnih meja. »Excelsior« in z njim pariška politična javnost sta prepričana, da uresničevanje prizadevanj za ta novi pakt ne bo naltelo na posebne težkoče, mi pa mislimo, da je tak optimizem še manj upravičen, kakor je bil glede vzhodnega pakta ali pakta štirih. Ali Pariz res tako malo pozna dejanske razmere v srednji in vzhodni Evropi, da misli, da se bo revizionizem sam prostovoljno obglavil s takim, kar za 30 let sklenjenim paktom, ko z Nemčijo niti za časa Brüninga ni bilo mogoče skleniti revnega premirja za revnih 5 let? Povedati je treba čisto odkrito, da se takemu paktu Madžarska, Italija, Avstrija, Litva, Nemčija itd. nikoli ne bodo pridružili.

Vsa notranja in zunanja madžarska politika je usmerjena trajno le po željah in načrtih revizionizma in dokler bo stala Budimpešta tam, kjer stoji, se Madžarska prostovoljno zahteva po reviziji ne bo odrekla. V Avstriji, ki je v tem oziru še najbolj pohlevna, imajo revizionisti, ki so v glavnem identični z legitimiisti, direktni vpliv na sedanjo Schuschniggovo in Starhemburgovo vlado. Italija je (kolikor se strinja z njenimi interesi) glavna zaščitnica vsega srednjeevropskega revizionizma, pri tem jo pa neženirano podpira tudi Vatikan, kar je že ponovno pokazal. Za Nemčijo bi pomenil pristop k protirevizionističnemu paktu toliko, kakor da se prostovoljno za dolgo dobo 30 let odreče vsaki nadi na priključitev Avstrije; da drugih njenih želj niti ne omenjamo. Litva bi priznala Poljski za večno posest Vilne, ako bi pakt podpisala, Bolgarija bi izrekla svoje nezanimanje za izhod na Egejsko morje itd. Vsi revizionisti se pač predobro zavedajo, da bi pomenila odpoved revizije za 30 let skoraj isto kot odpoved za vse večne čase, kajti v teh 30 letih bi narodne manjšine, ki jih revizionisti reklamirajo, lahko že čisto izumrle. Taka usoda bi zadela zlasti tudi Slovence na Koroskem in v precejšnji meri lahko tudi na Primorskem!

Vse to nam daje pač zadostno podlago za to, da v možnost sklenitve take-

Izročitev memoranduma Društvu narodov

Memorandum izročen danes — Razprava bo najbrže šele meseca januarja — Blamaža glavnega madžarskega delegata Eckhardta

ŽENEVA, 27. novembra. Iz tajništva Društva narodov se izve, da je jugoslovanski zunanji minister Jevtić pred odhodom iz Ženeve dolgo konferiral z generalnim tajnikom Avenolom. Na tej konferenci sta razpravljala o izročitvi memoranduma jugoslovanske vlade, ki bo izročen tajništvu danes, in tudi objavljen. Kakor se izve, obsega memorandum 60 strani, in sicer 46 strani besedila, dočim so ostalo reprodukcije slik in dokumentov ter fotografije. Romunski zunanji minister Titulescu in turški zunanji minister Ruždi bej sta včeraj odpotovala v Pariz skoraj istočasno kakor Jevtić v Beograd, kjer bosta konferirala z Lavalom in Flandinom o jugoslovanskem memorandumu in drugih aktualnih vprašanjih. Prav tako je odpotoval iz Ženeve tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki se je vrnil v Prago. Do 3. decembra se bodo vsi spet vrnili v Ženevo, da se udeležijo glavnih razprav.

ŽENEVA, 27. novembra. Proti zavlačevanju glavnega zasedanja sveta Društva narodov, ki je bilo prvotno sklicano

za 21. november, je sedaj odgodeno na 3. december in se z nekimi strani skuša preložiti celo na 10. december, je nastalo veliko nezadovoljstvo v vrstah tukajšnjih delegacij. Nekateri so tudi že pisмено protestirale pri tajništvu. Prav tako se je pojavilo tudi nezadovoljstvo proti madžarski zahtevi po nujnosti razpravljanja o jugoslovanskem memorandumu. Zlasti francoski tisk odločno odklanja nujnost in zahteva, da se na sedanjem zasedanju razpravlja o Posaariu, ker je zaradi tega vprašanja bilo zasedanje tudi sklicano. Istega mnenja je, kakor izgleda, tudi tajništvu Društva narodov. Madžarski delegat Tibor Eckhardt je obiskal zvečer generalnega tajnika Avenola in se pri njem informiral, če je Društvo narodov že sklepalo o madžarskih zahtevah glede razpravljanja o jugoslovanski noči. Avenol je odgovoril, da je Društvo narodov jugoslovansko noto stavilo na dnevni red prihodnje seje, da pa nujnost ni bila proglašena in zato tudi ni bila sklicana izredna seja. Zdi se zaradi tega, da bo svet Društva narodov

vzel decembra jugoslovansko noto in madžarski odgovor le na znanje, bo pa razpravo odgodil na prihodnje zasedanje meseca januarja.

ŽENEVA, 27. novembra. Madžarskemu glavnemu delegatu Tiborju Eckhardt se je dogodila velika diplomatska smola. Češkoslovaški zunanji minister je namreč pred svojim odhodom v Prago poslal generalnemu tajniku Avenolu pismo, v katerem je sporočil, da odлага predsedstvo v svetu za časa razprave o jugoslovanskem memorandumu. To pismo ni bilo objavljeno. Med tem pa je poslal Tibor Eckhardt Avenolu noto, v kateri priporoča odstop Beneša kot nujno gesto takta. Eckhardt je hotel sedaj iz tega napraviti senzacijo in je povabil k sebi tuje časnikarje, da bi jim sporočil »madžarski uspeh«. Vzbudil pa je le veliko veselost, ko se je ugotovilo, da so morali Eckhardt šele časnikarji povedati, da je dr. Beneš »ugodil« madžarskim zahtevam »že davno preden so bile izrečene, torej le iz lastnega nagiba.

Mednarodni zločinci zopet na delu

DVE MAKEDONSKI ATENTATORKI V LONDONU. — LONDONSKI TISK O OBISKU PRINCA PAVLA.

LONDON, 27. novembra. »Daily Mail« piše obširno o prihodni jugoslovanskega kneza namestnika Nj. Vis. Pavla in naglašja posebno pomembnost obiska. List pravi, da dokazuje obisk Nj. Vis. kneza Pavla v Londonu, da je v Jugoslaviji povsod najlepši red in mir in vlada sloga tudi po težkem udarcu, ki je zadel državo s smrtjo blagopokojnega kralja Aleksandra I. Nadalje piše list: »Nj. Vis. knez namestnik Pavle zelo ceni prijateljstvo z Veliko Britanijo, in dasi bo bival v Londonu le malo časa, bo vendar našel še dovolj prilike, da se snide tudi z zunanjim ministrom sirom Johnom Simonom in na ta način ustvari neposredno zvezo z britansko vlado.« Tudi sploh vlada v angleških političnih in diplomatskih krogih veliko zanimanje za obisk Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, zlasti z ozirom

na jugoslovansko pritožbo v Ženevi. Listi se živo zanimajo za prinčevo mnenje in pripisujejo posebno važnost dejstvu, da se ni sestel za z Nj. Vel. kraljem Jurijem V., ampak tudi z zunanjim ministrom.

LONDON, 27. novembra. »Daily Telegraph« poroča, da je bila londonska policija obveščena, da so makedonstvujoči poslali v London dve ženski, da izvršita atentat na Nj. Vis. princa namestnika Pavla. Londonske oblasti so ukrenile že najostrejša korake za prinčevo varnost. Ta ko je bilo med drugim sklenjeno, da bo javnost od gostov, ki se udeležijo poroke vojvode Kentskega in princese Marine, oddeljena z dvojnimi vojaškimi in policijskimi kordonom, in sicer tako, da bodo policijski stražniki obrnjeni z obrazi proti občinstvu.

Papenova bojevitost

DUNAJ, 27. novembra. Nemški poslanik von Papen je imel govor v spomin padlim nemškim bojevnikom. V tem govoru je von Papen naglasil, da so se Nemci otresli lažnega pacifizma, katerega glavni cilj je bil ohranjati še nadalje sedanje stanje v svetu, stanje, ki more privedi samo do najtežjih posledic, ker noče računati z željami in upravičenimi zahtevami Nemcev. Tak pacifizem naj oznanjajo oni, ki žele z njegovim pomočjo obdržati svoje nevzdržljive pozicije. Nemčija

mora biti svesta si svoje moči in veličine in mora zato zahtevati sebi ustrezajoče mesto v svetu.

Bojevniki se pripravljajo

BELFORT, 27. novembra. V nedeljo so priredili bivši bojevniki tu ogromne manifestacije, katerim so se pridružile tudi velike množice meščanov. Zelo pomemben govor je imel predsednik bojevnikov, ki je dejal, da ni več daleč čas, ko bodo morali bivši bojevniki prevzeti v svoje roke oblasti v Franciji in ž njo popolno odgovor-

vsakega dvoma. Ako bi Madžarska mogla računati samo z 51% možnosti v svojo zmago, bi vojno izzvala še danes! Revizionisti se možnosti vojne, ki bi jim kakorkoli lahko prinesla zmago, ne bodo nikoli odrekli, zato se tudi nikoli ne bodo pridružili projektiranemu paktu za tridesetletno premirje v Evropi. To najnovejšo dete se bo že rodilo mrtvo in je škoda, pripravljati mu zibeljko in plenic!

nost, ker sedanje stanje vodi v vseh področjih samo v katastrofo. Bivši bojevniki vedo, kaj hočejo, in bodo svoje namere izvršili, ako bo potrebno tudi s silo. Skoraj istočasno pa je imel v Parizu govor tudi Herriot, ki je napovedoval skorajšnji razpust vseh bojevitih organizacij.

GÖMBÖS ZOPET V AVSTRIJI.

DUNAJ, 27. novembra. Avstrijski zvezni kancelar Schuschnigg in madžarski ministrski predsednik Gömbös sta imela na Semmeringu daljšo konferenco v prisotnosti ministra Kallaya, Stockingerja in Burescha. S konferenco ni bilo poslano nobeno poročilo, in zanimivo je, da avstrijski tisk skoraj nič ne piše o sedanjem Gömbösevem obisku v Avstriji.

ZUNANJA POLITIKA BOJEVNIKOV.

PARIZ, 27. novembra. Upravni svet narodne zveze bojevnikov je proučil ekspozice poslanca Goya o njegovem nedavnem razgovoru s Hitlerjem, ki je bil čisto zasebnega značaja. Odbor je, zvest svoji želji po zbliznanju narodov, sklenil pooblastiti svoje vodstvo, da sme dati svojim članom mandat, da stopijo v zvezo z voditelji nemških bivših bojevnikov.

OBOROŽEVANJE ANGLIJE.

LONDON, 27. novembra. »Daily Herald« poroča, da je angleška vlada sklenila povečati vojaške izdatke za 60 milijonov funtov šterlingov. O tem se bo razpravljalo prihodnji teden, in sicer na Churchillov predlog, ki bo predlagal, da Velika Britanija pospeši oboroževanje v zraku z ozirom na sedanji napeti mednarodni položaj.

BREZPOSELNOST V AMERIKI.

NEWYORK, 27. novembra. Vlada je odredila sestavo natančne statistike o brezposelnosti v Združenih državah. Sedaj so zbrani podatki, ki ugotavljajo, da živi sedaj v Združenih državah Severne Amerike okoli 17 milijonov ljudi v revščini in pomanjkanju.

Dnevne vesti

Slovo avstrijskih beguncev od naše države

ZAHVALA CENTRALNE UPRAVE BEGUNCEV V JUGOSLAVIJI.

Danes popoldne so se odpravili na pot v Nemčijo avstrijski hitlerjevci, ki so preživeli pri nas 4 mesece. Pred slovesom se je centrala avstrijskih narodnosocialističnih emigrantov v Varaždinu javno zahvalila naši državi in našemu narodu za njegovo gostoljubnost. V svoji javni zahvali navaja centralna uprava med drugim tudi sledeče:

»Štirje meseci so minuli od dneva, ko nas je usoda v boju za naš nacionalni ideal pregnala iz drage in ljubljene domovine, da smo bili primorani iskati streho in gostoljubja tu pri nas v Jugoslaviji. Danes po 4 mesecih moramo naglasiti, da smo to gostoljubje v resnici našli in uživali. V teh časih hude politične napetosti ni lahko sprejeti političnih beguncev katerikoli državi in so nam celo nekatere odredke pravico azila. Zato nas je tembolj dirnil pristrčni sprejem v Jugoslaviji. Vse oblasti in vsi uradniki so se potrudili, kolikor jim je bilo mogoče in nam priskočili na pomoč. Ljubeznivo nas je sprejel vsak posamezni pripadnik vašega jugoslovanskega naroda. V nesreči, ker smo izgubili dom in domovino, hudo preganjani od lastnih oblastev, nam je bila v uteho vsaka lepa beseda, vsako dobro dejanje pa se je vtisnilo globoko

v naša srca. Mi ne bomo tega nikdar pozabili, zlasti ne kar nam je Jugoslavija v najtežjih dneh dobrega storila in kako nam je jugoslovanski narod velikodušno priskočil na pomoč.

Prepričani smo, da je nastala vez prijateljstva med nami temvečja, ker si tudi popreje nismo bili tuji. Sedaj, ko smo postali sosede, bo za nas narodne socialiste nemškega vzhoda stalna želja, da bomo jugoslovanskemu narodu dobri, častni in iskreni prijatelji. Hvaležni smo usodi, da nas je vodila v naših težkih dneh prav v Jugoslavijo in nas na ta način zblížala. Kar se vidi, sliši in občuti, je jasnejše in trajnejše, čeprav se mi veselimo odpotovati v našo bodočo domovino, ker ni naša naloga in naša usoda taka, da bi živeli vedno kot begunci, marveč se bomo zedinili z ostalim nemškim narodom, ki nam je tako naklonjen.

Ob slovesu se hočemo ponovno pristrčno zahvaliti kraljevski jugoslovanski vladi, vsem oblastem in gostoljubnemu jugoslovanskemu narodu. Obljubljamo, da bomo v znak hvaležnosti in spoštovanja ohranili Jugoslavijo in njen nad vse gostoljubni narod v najlepšem spominu.

Iz davčne službe. Iz Konjic je premeščen v Kamnik davčni uradnik Stanko Vedlin, iz Novega mesta pa je premeščen v Mursko Soboto davčni uradnik Slavko Fajdiga.

Iz poštne službe. Iz Meže je premeščen na poštni brzojavni urad Maribor I. poštni kontrolor France Žehel; na poštni brzojavni urad v Mežo pa je premeščen iz Maribora višji poštni brzojavni kontrolor Ivan Jamnik.

Razveljavljeno napredovanje. »Službene novine« objavljajo vest, da sta razveljavljena ukaza, po katerem sta napredovala v višjo položajno skupino ravnatelj mariborske jetnišnice g. Anton Hohnjec in ravnatelj ljubljanske jetnišnice g. Adolf Arko.

Še vedno hrošči. Toplomer pada že pod ničlo in zjutraj leži slana po naših travnikih, poljih in vrtovih, riavi hrošči se pa še vedno pojavljajo, ko da bi se bližala pomlad. Naš dolgoletni naročnik, poštni zvaničnik g. Ivan Buždon, stanujoč v Barvarski ulici 3, jih je našel te dni v Vinarijih kar šest in jih prinesel v naše uredništvo, kjer so še vedno vsi živahni. Kaj oznanjajo, hudo ali milo zimo?

Za nov reševalni avto so darovali zobozdravnik dr. Stamol in lekarnar Savost po 100 Din, gostilničar Horvat, trgovca Kosi in Gajšek po 50 Din, lekarnar Albaneže 50 Din, trgovec Travanec 40 Din, pekarna Pisanec pa 150 Din. Vsem darovalcem izreka reševalni oddelek pristrčno zahvalo.

Glavni most popravljen. Sinoči so bila končana tlakovalna dela na državnem mostu. Lepo vreme je mnogo pripomoglo, da so bila dela tako hitro končana. Vsa vozila brzijo po novem tlaku brez vsakega drdranja. Reden promet v obe smeri je bil sinoči vpostavljen. Na pomlad pa bodo na novo tlakovali še dovozno cesto na obeh straneh mostu, ki je prav tako nujno potrebna popravila, kakor ga je bil potreben most sam.

Razstava samoupravnih hranilnic dravske banovine. Mestna hranilnica v Mariboru priredi v svojih prostorih razstavo samoupravnih hranilnic dravske banovine. Razstava zelo nazorno prikazuje blagodejni vpliv hranilnic na varčevanje in sodelovanje na gospodarskem, kulturnem, socialnem in humanem področju. Tudi je razstava vzbudila deslet veliko zanimanje v Ljubljani in v vseh drugih mestih naše banovine. Odprta bo vsak dan od 1. do vključno 7. decembra od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

Zborovanje lovcev. Zveza lovskih združenj bo imela 1. in 2. decembra v Vinjkovcih svoj jesenski zbor. Zbora se bodo udeležili delegati lovskih društev iz vseh krajev naše države.

JNS Maribor V. okraj, propagandni odsek bo imel v četrtek, dne 29. novembra t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih v hiši Olepševalnega društva za Magdalen ski okraj v Magdalenskem parku sestanek. Članstvo naprošamo, da se sestanka v čim večjem številu udeleži. Dobro došli tudi somišljeniki.

Pomočniški odbor združenja trgovcev poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži skupnega zborovanja vseh privatnih nameščencev, ki bo v petek, dne 29. t. m. ob pol 20. uri v Delavski zbornici. Tajnik!

Mestna podjetja, avtobusni promet, opozarjajo občinstvo, da bodo vozili avtobusi zaradi praznika 1. decembra na progah Selnica, Sv. Martin in Ruše že v petek. Na gori omenjenih progah bo vozil avtobus v soboto 1. decembra tako, kakor ob drugih tržnih dneh.

Tržni dnevi v Mariboru. Zaradi državnega praznika 1. decembra, ki bo v soboto, je tržni dan preložen na petek 30. t. m. Prav tako je preložen tržni dan zaradi Marijinega praznika, ki bo v soboto prihodnji teden na petek 7. decembra.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 28. novembra, 12.15: plošče, 12.50: poročila, 13.00: čas, plošče, 18.00: plošče, 18.20: »Preko stepe v Dobrudžo« (Zdenko Aljančič), 18.40: pogovor s poslušalci, 19.10: nac. ura, 19.35: plošče, 19.50: jedilni list, program za četrtek, 20.00: prenos opere iz Ljubljane, v odmoru: čas in poročila.

Pri ljudeh, ki so potrli, pretrujeni, za delo nezmožni, povzročili naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost.

Človek ni varen, če gre ponoči k Sv. Petru. Pod tem naslovom smo priobčili pred 14. dnevi vest, da so neznan storilci napadli 22-letnega delavca Josipa Bohla od Sv. Petra in ga nevarno obklali z noži. Tudi smo omenili, da je bilo orožnikom prijavljenih zadnje čase že več primerov napadov na ljudi, ki se vračajo v nočnih urah proti Sv. Petru. Apeirali smo na varnostno oblast, naj bi posvečala varnosti na cesti proti Sv. Petru več pozornosti. Na podlagi gornje naše notice je okrajno glavarstvo za Maribor levi breg uvedlo temeljito preiskavo, pri kateri je bilo ugotovljeno, da se je navedeni delavec Josip Bohl močno vinjen zabodel sam in da ga ni nikdo napadel. Nadalje je preiskava ugotovila, da je pot k Sv. Petru pri Mariboru ob vsakem času varna in da se ni treba bati pasantom napadancev, ker teh sploh ni.

Gradščanski morilec Juhart izročen sodišču. Več dni je zasliševala ljubljanska policija zverinskega morilca Stanka Hacinca, 31-letnega brezposelnega delavca Viktorja Juharta. Kakor vsi taki zlo-

činci, je bil tudi Juhart precej odporen in se je vdal le pod težo dokazov. Že v zgodnji mladosti je zašel na slaba pota in je bil šele pred kratkim izpuščen iz zaporov mariborske kaznilnice, kjer je pre sedel dve leti. Iz Maribora se je podal v Ljubljano, od tam pa v Kozarje, kjer je pričel ponovno krasti. Juharta je ljubljanska policija zasliševala v pričo orožniškega narednika Kuljata, ki je prišel iz Zr. Sv. Kungote. Po končanem zaslišanju in hudem priznanju zverinskega umora nad Stankom Hacinom pa ga je izročila sodišču.

Nepošten državni uradnik. Na okrajnem glavarstvu v Čakovcu je bil zaposlen kot uradnik neki Otmar Gerič, ki je nameraval prostovoljno v smrt, ker so mu prišli na sled, da je poneveril nad 75.000 Din državnega denarja. Pri zaslišanju v bolnišnici je priznal dejanje, obljubil pa je, da bo škodo, ki jo je povzročil, poravnal. Ko bo ozdravel, bo izročen sodišču.

Prostovoljna smrt uboge starke. V mestni oskrbnišnici v Slovenski ulici se je preteklo noč dogodil dogodek, ki je redek v analih odkar skrbi mestna občina za svoje reveže. V sobi, kjer preživlja hladno jesen življenja več ubogih stark, se je preteklo noč zastrupila z lizolom 72-letna Jera Velkerjeva, ki so jo našli zjutraj okrog 5. ure mrtvo v postelji. Strežnice so takoj poklicale mariborske reševalce, ki so se podali tja, a zaman, ker je bila starka že mrtva. Kaj je pognalo mestno ubogo Jero Velkerjevo v tako tragično smrt, ni znano. Kakor je znano, imajo mestne uboge v oskrbnišnici dobro oskrbo in tudi z njimi lepo ravna. Redki so prav tako primeri, da bi človek v tako visoki starosti segel po samomorilnem sredstvu. Skrivnost obupa nad življenjem je ponesla mestna uboga Velkerjeva na drugi svet.

Obesil se je. Sinoči okrog 20. ure so našli v Segovičevi palnici v Studencih obešenega 29-letnega raznašalca slaščic Viktorja Gobca. Ko so ga sneli z vrvi, je kazal še znake življenja. Zato so takoj obvestili o žalostnem dogodku mariborske reševalce, ki so mu nudili prvo pomoč in ga prepeljali v bolnišnico. Med prevozom pa je Gobec umrl in so ga prepeljali v mrtvašnico. Nesrečnej je bil zaposlen pri svojem bratu, ki je slaščičar na Aleksandrovi cesti v Studencih in je prodajal slaščice od hiše do hiše. Zadnje dni je bil nekam potr, nikomur pa ni povedal vzroka. Zato je skrivnost, kaj ga je pognalo v tako tragično smrt.

Policija išče ukradeni denar. Že večeraj smo poročali v zvezi z držim vlomom v stanovanje tkalskega mojstra Kalužnjaka na Meliski cesti, da se je nabralo proti aretiranemu delavskemu zakonikemu paru, 28-letnemu Ivanu M. in njegovi 25-letni ženi Miriji M., ki sta bila zaposlena v Rosnerjevi tekstilni tovarni, toliko obtežilnega materiala, da je bilo vso njuno zanikanje krivde brezuspešno. Pri zaslišanju je bil mož trdovratnejši od žene, ki se je že napol vdale in hoče prevzeti vso krivdo nase. Na podlagi njegove zagovora se je podal danes popoldne višji policijski nadzornik g. Canjko v spremstvu policijskega nadzornika Goršiča in nekaterih detektivov na kraj, kjer je skrit denar.

Tragične posledice mlade ljubezni. Vsa Črna in njena okočica govori te dni o tragediji, ki se je odigrala med 17-letno natakario Marijo Steharnikovo, zaposleno v gostilni Ivanke Črešnikove v Črni, in njenim izvoljencem Francem Kadrunom. France in Marija sta si bila že nekaj let dobra in sta se zelo rada imela. Imela pa je Marija težaven poklic, ker je morala biti prijazna tudi z drugimi gosti. To ni bilo zaljubljenemu fantu povšeči. Večkrat jo je svaril in rotil, toda mlada Marija se je opravičevala na svoj način. Ker so bile vse njegove prošnje zaman, je pred kratkim obupal nad svojim dekletom in samim seboj. Skoval je grozen načrt, ki ga pa ni razkril svoji mladi izvoljenki. Pred dnevi se je hudo potr podal v Prevače in kupil v neki lekarni strup za sebe in Marijo. Nič hudega sluteč je Marija zaužila strup, in ko je omedlela, se je napil tudi nesrečno zaljubljeni France solne kisline. Oba so prepeljali v bolnišnico. Marija je tam umrla, Francetu pa so zdravniki rešili življenje.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 27. novembra ob 20. uri: »Gulgalnica« D.

Sreda, 28. novembra: Zaprto.

Četrtek, 29. novembra ob 20. uri: »Carjevič«, Red B.

Petek, 30. novembra: zaprto.

Sobota, 1. decembra ob 16. uri: »Hamlet, Znižane cene. Ob 20. uri: »Urh, grof Celjski.« Premiera.

Prva letošnja operna premiera bo v soboto 1. decembra ob 20. uri. To bo »Urh, grof Celjski«, opera pokojnega velikega slovenskega skladatelja Viktorja Parme, ki je na večer svojega življenja posvetil vse svoje skladateljsko in dirigentsko delovanje Mariboru. Mariborsko gledališče je izvajalo njegova dela z velikim uspehom in ob odličnem odzivu občinstva, s sedanjo novo uprizoritvijo »Urha, grofa Celjskega«, pa komemorira desetletnico smrti skladatelja, ki je umrl na Božič leta 1924. Novo uprizoritev pripravljata kapelnik Herzog in režiser Skrbinšek. V večjih vlogah nastopita znana in priljubljena člana bivše mariborske opere **Vida Zamejlic-Kovličeva in Fran Neralič.**

Leharjeva opereta »Carjevič« je ob obeh dosedanjih uprizoritvah napolnila gledališče in žela mnogo odobravanja. Abonentje reda B jo prejmejo v četrtek 28. t. m.

Še enkrat »Hamlet« — popoldanska predstava. Pri popoldanski predstavi »Hamleta«, ki je bila pred kratkim, mnogo ljudi ni moglo dobiti zaželenih sedev. Zato ponove to uspelo Shakespearejevo delo še enkrat na državni praznik 1. decembra ob 15. uri. **Veljajo znižane cene.**

Grajski kino. Radi ogromnega uspeha, ki ga žanje opereta »Frasquita«, se ista predvaja do vključno četrтка. Jarmila Novotna in Hans Bollmann v glavni vlogi. Pripravlja se »Bitka«.

Kino Union. Danes zadnji dan opereta »Rivijera ekspress«. Šarmantna Charlotta Sussa, K. L. Diehl in R. A. Roberts v glavni vlogi. Pripravlja se vledelo »Kralj Mont Blanka«.

Pri lenivostj črevesja, boleznij jeter in žolča odebelelosti in protinu, katarju žolodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnja »Franz Josefova« voda izborno delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašna smrt v dravskih valovih. Pred večerajšnjim je zahtevala deroča Drava v bližini Varaždina človeško žrtev. Posestnik Ivan Kozarič se je odpravil s čolnom, v katerem je nameraval prepejati svoja dva soseda, na drugi breg Drave. Naletel pa je na hud vrtnec, ki je prevrnil čoln. Kozarič se je utopil, njegova soseda pa sta se le z največjo težavo rešila iz smrtnih objemov dravskih valov.

Drobna policijska kronika. Policija je aretirala Antona Kumiča zaradi prepovedanega povratka in beračenja, neko Heleno Cafovo, ki je ukradla svoji znanki 500 Din in nekega Mihaela Čuliga, ki je osumljena tatvine slik. Trgovec v Jurčičevi ulici Karl Lotz pa je policiji prijavil, da mu je neznan tat odpeljal z dvorišča 650 Din vreden voziček. Voziček je bil nov in belo lakiran. Kurjaču drž. žel. Martinu Slani je neznan tat odpejal izpred neke gostilne v Studencih 1000 Din vredno kolo znamke »Noro«, ki ima evidenčno številko 2953. Prijavljen je bil policiji nadalje neki Roman B., ker je osumljen, da je ukradel dragocene naočnike in neki Josip H. zaradi suma utaje blaga.

Vremensko poročila mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2,6 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 0,0 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 748,6, reduciran na ničlo pa 746,9; relativna vlaga 81; vreme je megleno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo jasno vreme trajalo še naprej, iz severozhoda pa se približuje oblačnost.

Razvoj sodobnega zdravstva in njega javna organizacija v naši državi

PREDAVANJE UPRAVNIKA JAVNE B OLNŠNICE G. DR. FR. VREČKA.

Letošnji zdravniški cikel Ljudske univerze je otvoril upravnik mariborske bolnišnice g. dr. Franjo Vrečka s predavanjem o razvoju sodobnega zdravstva in o organizaciji zdravstvene službe v naši državi.

Po prirčnih uvodnih besedah predsednika Ljudske univerze, namenjene g. predavatelju, ki je prvič predaval slušateljskemu krogu naše prosvetne ustanove ter ga docela prepričal in osvojil, je g. upravnik orisal prvobitni pomen zdravstva v Mezopotamiji, kasična grška do njegovo biološko svrhu v borbi za obstanek in samoohrano ter njegovo vrednostno mesto v življenju naroda. Opredelil je svrhu zdravstva v zdravilno (kurativno) in zaščitno (preventivno) ter podal miselne in etične podmine, ki usmerjajo tok zdravstvenih teženj (egoizem, altruizem itd.) ter označil one gibalne sile, ki so dovedle zdravstvo do novih prioritetacij ter ga vodile vzporedno s splošno-človeškim in kulturnim razvojem: deurgični astrološki osnovi zdravstva v Mezopotamiji, klasična grška doba (Hipokrat, zdravniška etika) ter oslonev zdravstva na naravoslovni in izkustveni temelji; zdravstvene težnje Ptolemejev, jasna zdravstvena organizacija Rima, prehod prastare zdravstvene tradicije preko Arabcev v Španijo in na zapad, razvoj zdravstva po samostanih ter v prvih zdravniških institutih na univerzah, ki so jih vodili menihi itd. Izredno bogati izsledki 18. in 19. veka (fiziologija, anatomija) dvignejo zdravstveno vedo na nesluteno višino (Roentgen, egenika, uvede se zdravstvena statistika, odkrivajo se vedno nove grane evgenika) ter dajo pobude za vedno rastočo organizacijo javne higijene ter zdravstvenega zakonodajstva. Medicinska veda je postala povsem mednarodna zadeva prvega reda, v pravem pomenu besede last in prizadevanja vsega človeštva, ki ji daje tipiko organizacije v posameznih deželah le zanimiv odtenek in ki je našla v ustanovi higienske zdravstvene institucije pri Društvu narodov svojo vrhovno organizatorno višino. V tej instituciji Jugoslovane kar odlično zastopa dr. Andrej Štampar.

V glavnem delu je zatem g. predavatelj podal historijat naše zdravstvene službe po vojni, izredno nazorno raztolmačil njeno strukturo, ki združuje ministrstvo narodnega zdravja z ministrstvom socialne politike v smiselno dopolnjujoči si enotni organizaciji ter smotreno pokazal odnose naše državne institucije z mednarodnimi organizacijami. V tem pogledu, tako je upravičeno povdarjal g.

predavatelj, ustreza naša zdravstvena služba v odlični meri svojemu namenu ter ji gre odlično mesto v kulturni Evropi.

Ob koncu je g. predavatelj še na kratko karakteriziral najbitnejša vprašanja sodobne medicine ter končal s povdarkom nujne potrebe splošnega javnega pouka našega naroda, posebno pa učiteljskega naraščaja in mater, od katerih

v toliki meri zavisi zdrav narod in zdrav potomstvo.

Predavanje gospoda upravnika dr. Fr. Vrečka je napravilo na naše občinstvo po zamisli, po vsebini in po lepem izrazu najboljši vtis, uvedlo je občinstvo na poljuden način v ogromen sklop zdravniških vprašanj in v razumevanju javne zdravstvene službe ter smotreno podalo prepotrebno solidno osnovo za ves zdravniški cikel. S tem si je g. predavatelj stekel prav posebnih zaslug za pravilno populizacijo težkih zdravniških zadev, kar mu je občinstvo izrazilo s prirčnim aplavzom.

Sokolstvo Aleksandrova lipa

LEPO SPOMINSKO SLAVJE SOKOLSKEGA DRUŠTVA MARIBOR I.

V nedeljo 25. t. m. ob 11. uri je Sokolsko društvo Maribor I. v prisotnosti društvene uprave in številnega članstva priredilo lepo spominsko slavnost. Zasadilo je na svojem letnem telovadišču spominsko lipo, ž njo vred pa zagreb'lo tudi spomenico, podpisano od članov društvene uprave. Ob tej priliki je imel starosta br. J. Mohorko sledeči nagovor: Sestre in bratje! Znano nam je iz zgodovine in še iz našega življenja, kako čislana je bila lipa med Slovenci in med Slovani sploh. Kdo izmed vas še ni čita ali slišal kake zgodbe izpod vaške lipe? Pod vaško lipo je mladina prepevala in rajala. Dekleta so se kitila z lipovim cvetjem, fantje pa dajali lipovo vejico za klobuk. Očanci pa so imeli važne pomenke. Tu so se obravnavale vse tekoče zadeve, gospodarske in kajpak tudi politične. Dokler je imela vaška lipa svojo ve'javo, se je mani popivalo, manj pretepalo. V novejši dobi, v času takozvane civilizacije, je prišla naša lipa nekako ob svojo ve'javo. Sedaj se obravnavajo vse dnevne zadeve le bolj po gostilnah, kar ima čisto za posledico krvave pretepe z noži. O takih žalostnih dogodivščinah čitamo ali slišimo skoraj vsak dan. Prav našega Sokolstva pa je, da usmerja vse naše življenje le na ona pota, ob katerih ne srečavamo proslulih beznic in ne krvavih pobojev. Naloga Sokolstva je, vzgajati mladino tako, da se bo dorasla znala ogibati vseh zmot in zablod. Poznate li ono »Popotnikovo«?

Kam drži na desno cesta,
Kam drži na levo pot?
Mož, povejte mi iz skušnje,
da se lažje ognem zmot!

Vidite, takole resnico išče tudi naša mladina. Kako jo ji naj odkrijemo? Le tako, da svojo mladino vzgajamo tako, da bo vedno našla le ono pot ali stezo, ki vodi pod starodavno slovansko lipo.

Klic mladini bodi: Ob času oddiha pod lipo zbor! Pod in krog njej rajaj in se vesel! Ob času njenega razcvita vsrkavaj njen zdrav in opojen vonj v svoja m'ada pljuča. Lipa ti bodi v razvedrilo, pa tudi v bodrilo. Draga mladina! Lipa, katero smo danes tu sem prinesli in ji odbrali najprimernejši prostor, da se bo zasajena lahko bohotno razrase, je namenjena tebi. Ti bodi njen čuvar! Kadar koli pa bodete pod njo ali krog nje posedevali, se vsikdar v svečani pobožnosti spomnite Njega, ki je pod okrilje samo ene slovanske lipe združil in duhovno zedinil tri narode jugoslovanskega plemena: Srbe, Hrvate in Slovence, in ki je za to svoje velezaslužno in nepoplačljivo velikansko delo darova, začet od zločinske roke tudi svoje plemenito življenje. Kot trajenski spomin na to doprinešeno kraljevo žrtev na oltar domovine, svoje ljubljene Jugoslavije, vsadimo sedaj to lipo in ji nadajmo ime: »Aleksandrova lipa«. Obenem ž njo vred zagrebimo pa tudi spomenico, listino, ki naj bo našim zanamcem zgovorna priča na usodne dni, ki jih sedaj preživljamo. Glasi se:

»V spomin na najstrašnejši dogodek, ko je dne 9. X. 1934. v Marseilleju zločinska roka oropala kraljevino Jugoslavijo nje vrhovnega voditelja Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je Sokolsko društvo Maribor I. vsadilo to lipo in ji nadajalo ime: »Aleksandrova lipa«. Potomci naj vedo, da je kraljevina Jugoslavija zgubila z Blagopokojnikom svoje najdražje, svojega osvoboditelja izpod večstoletnega tujčevega jarma, ves svet ve'ikega pobornika svetovnega mira, Sokol kraljevine Jugoslavije pa svojega mogočnega zaščitnika. Že umirajoč je še vedno mislil le na srečo svoje ljubljene Jugoslavije, in z zadnjimi vzdihji je zapustil potomcem velepomembno oporo: »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Člani

Sokolskega društva Maribor I. se zaklinjamo, da hočemo to kraljevo oporo čuvati vsikdar in vsepovsod. Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! Maribor, 25. novembra 1934. Podpisi uprave.»

Spomenica se je shranila v močno, hermetično zaprto zabetonirano steklenico. V štiri strani betonskega stebriča so vdolbeni sledeči napis: 1. † Aleksander I. 9. X. 1934. 2. Sokol Maribor I. 25. XI. 1934. 3. Čuvajte Jugoslavijo! 4. Ali ste jo občevali?

Ob 12. uri je bilo lepo uspelo slavje zaključeno. Udeleženci pa so se razšli v globoki zamišljenosti, kakor da bi odhajali iz božjega hrama.

Jezdni odsek sokolske župe vabi vse svoje člane na predavanje brata Matka Kumra, ki bo v četrtek 29. t. m. ob 20. uri v župni sobi v Narodnem domu. Za člane jezdnega odseka je predavanje obvezno. Zdravo! Načelnik.

Sokolsko društvo Slovenjgradec. Te dni je zapustil naše društvo naš dolgoletni načelnik, učitelj br. Miro Veljak, ki je nastopil po prošnji novo službeno mesto kot šolski upravitelj v Vitanju. Kaj je bil br. Veljak kot načelnik našemu društvu in kot načelnik koroškemu sokolskemu okrožju, so zna'a in bodo znala ceniti vsa društva v okrožju. Bil je po svoji sposobnosti duša vsega sokolskega tehničnega dela v našem društvu in v okrožju. Od l. 1927. do danes je deloval z njemu lastno energijo pri vseh panogah sokolske gimnastike. Vsi telovadniki nastopi in akademije so dokazali, da je vodstvo v energičnih in tehnično sposobnih rokah. Bil je brat z dušo in telesom, neizprosno, kadar je šlo za uspeh tehnične prireditve, zato tudi taki uspehi! Zaradi globoke žalosti po blagopokojnem viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju se ni mogla vršiti taka odhodnica, kakor bi jo naš br. Veljak zaslužil, zato se je vršila te dni interna odhodnica pri seji društvene uprave, na kateri se je brat starosta poslovil od njega v toplih in iskrenih besedah. Pri tej priliki se je nabral tudi lep znesek za naš Sokolski dom. — Tebi, br. Veljak, mnogo sreče in uspehov na novem službenem mestu! Zdravo! —e.

Razlika.

Kavalir: Milostiva, srečen sem, da sem se seznanil z vami. Vi ste najlepša ženska, kar sem jih kdaj videl. Srečen mož, ki vas ima za ženo.

Dama: Zares? Povedati vam morem, da še nisem omožena.

Kavalir: Oprostite, jaz sem pa mislil, da ste že omoženi.

Najboljši dokaz.

Žena: Torej v kavarni si bil?
Mož: Kako pa to veš?
Žena: Ker imaš na sebi novo suknjo.

Mihajl Zoščenko:

Neverni Tomaž

Tomaž Krjukov tri leta ni dobil od sina nobenega pisma, potem pa kar nenadoma, izvolite Tomaž Petrovič, iz mesta Moskve od rodnega sina — pet rubljev. »Viš ga,« si je mislil Tomaž, ogledujoč obvestilo, »kak drug sin bi odrl tri rublje, pa bi bilo. Pri takem denarnem obratu se lahko še kak rubeljček zapije.«

Tomaž Krjukov se je dobro okopal, oblekel čisto srajco, izpil pol steklenice doma žgane vodke in se odpravil na pošto. »Ni kar tako,« je mislil spotoma, »pet rubljev! Kaj vse se ne zgodi na svetu. Carjev ni več, nič podobnega ni več, na oblasti pa je kmet. Morda moj sin upravlja državo. Kar pet rubljev lahko odrine očetu. Morda pa ljudje le lažejo o kmetijski oblasti. Gotovo lažejo. Morda služi sin za sobarja v hotelu.«

Tomaž je prišel na pošto in pri okencu predložil obvestilo. »Denarja imam dobiti od sina,« je dejal. Blagajnik je pobrskal med papirji in položil na deščico ob okencu pol červonca. »Dobro,« je dejal Tomaž, »kaj pa pisma ni zraven od sina?« Blagajnik je molče odšel od okenca. »Ni pisa,« si je mislil Tomaž, »bo že še pisal. Kadar je denar tu, je lahko čakati.«

Vzel je denar, začudeno pogledal nanj in mahoma potrkal po deščici. »Ej, stric,« je zavpil, »kak denar pa daješ, glej!«

»Kak denar?« je ponovil blagajnik. »Nov denar...«

»Nov?« je vprašal Tomaž. »Morda pa ni pravi, a? Misliš, da pijanemu človeku lahko vse odrineš. Kje je vodni znak?«

Tomaž je pogledal bankovec proti luči, ga obrnil v roki in ga še enkrat pogledal. »Glej, glej,« se je začudil. »Čigava je ta slika? Kdo je to? Ali ni kmet? Pri moji veri, kmet je. Tedaj le ne lažejo. Tedaj je le kmet na vladi in v časteh!«

Zopet se je približal k okencu. »Stric, povej no, kdo je naslikan? Oprosti mojim besedam.«

»Denar si dobil in pojdi. Kje je naslikan?«

»I, na denarju.«

Blagajnik je pogledal na denar in z nasmehom dejal: »Kmet je na sliki. Ti, naše veličanstvo, si na sliki namesto carja Razumeš?«

»Tak, res? Kako pa to, stric, da jaz o tem nič ne vem? Orjem in ne vem za to. Tudi vsi drugi orjejo in ne vedo?« Blagajnik se je zasmejal.

»Pri moji veri, da je res,« je rekel Tomaž. »Kmetje vladajo in kmetijski stan je zdaj v časteh. Kako je v resnici, nihče ne ve. No, ako je kmetova slika na denarju, bo že res. Kar ne gre mi v glavo, da ne bi lagali.«

»Pojdi vendar že s pota, kaj pa plešeš tod,« je rekel blagajnik.

»Tako, samo da spravim denar v sliko... Ha, stric, povem ti, da teh carjev

nikoli nisem maral, pri moji veri!« Tomaž je ogorčeno pogledal srditega blagajnika in odšel.

»Glejte, g'ejte, kaj takega,« je premišljeval spotoma. »Slika so napravili! Kaj res uživa kmet carsko čast? Da ne lažejo?«

Pognla je konja, toda pred gozdom ga je nenadoma obrnil in se vrnil v mesto. Ustavil se je pri kolodvoru, privezal konja k plotu in stopil v poslopje. Veža je bila skoraj prazna, le na klopi pri vratih je spal nekdo s klobukom. Tomaž si je kupil za dve kopejki solnčnicinih semen in sedel na klop. Čez trenutek pa si je premislil in stopil k spečemu. »Ej, klobuk dol s klopi. Sesti hočem.« Človek s klobukom se je prebudil, pogledal Tomaža in sedel. Pljunil je nekajkrat in si začel zvijati cigareto. Tomaž je prisedel, položil poleg sebe svojo vrečo in s tekom luščil semena, luščine pa pljuval na tla.

»Ne lažejo,« si je mislil Tomaž. »Ugled se razločno opaža. Poslušajo človeka. Prej bi ga bili kar treščili po čeljusti, zdaj pa se boje in so pokorni. Ojoj, kako se je vse obrnilo! Ne lažejo!«

Vstal je in se z veseljem sprehodil po dvorani. Pristopil je k blagajni in pogledal v okence.

»Kam?« je vprašal blagajnik. »Kako, kam?« je odvrnil Tomaž. »Listek! Kam potuješ, buča bedasta?« »Nikamor,« je ravnodušno odvrnil To-

maž in si ogledoval blagajnikovo sobo. »Ali si lahko od znotraj ogledam blagajno?«

»Ako nikamor ne potuješ, kaj pa postajaš tod? Kam vtikaš svoj rilec po nepotrebem...«

»Rilec?« je razžaljen vprašal Tomaž. »Komu pa to govoriš?«

»Eh, gobec pijani!« se je srdito odzval blagajnik. »Še skozi okno gleda, hudič si- vi.«

Tomaž se je nagnil k okencu, naglo pljunil blagajniku v obraz in hitro odšel proti izhodu. Prijeli so ga, ko je odvezoval konja. Skušal se je iztrgati, kričal je in si celo prizadeval, da bi ugriznil stražnika v obraz. Vse ni nič pomagalo, vlekli so ga k službujočemu agentu milice. Tu se je Tomaž nekoliko pomiril in se na vso moč trudil, da bi nekaj pojasnil; mahal je z rokama, jemal z žepa denar in pozival agenta, naj vendar pogleda denar.

Ta pa je hitro namakal pero v črnilo in pisal zapisnik o razžaljenju uradnika v službi, o pijanosti na javnem prostoru in o pljuvanju po tleh v zaprti dvorani. Tomaž je podkrižal zapisnik in vzdihujoč ter majajoč z glavo odšel iz urada. Odvezal je konja, sedel na voz in vzel iz žepa denar. Gledal je sliko in mahnil z roko:

»Lažejo, hudiči!...«
In je pognal proti domu.

A. K. Grün:

Bogastvo

Roman.

»To presega vse pojme! Jaz — najljubljenejši človek pod solncem — bi naj bil kaj takega-zmožen! Ni čuda, da ste bili nezaupni do mene. Ni mi treba praviti, da vas je nesramnež nalagal, da zaseje sovraštvo med naju; zakaj, tega seveda ne razumem.«

»Hotel me je od tukaj napaditi, ker mu je bila moja čuječnost nadležna. Preprečil sem njegove načrte z gospodično Rogersovo.«

Gospod iz Clevelanda je prebledel:

»Ako je sluga zarotnik, tedaj si poišče gotovo novo žrtev. Kam je vendar izginil? Nimam miru, dokler ni pod ključem.«

»To ne bo dolgo trajalo,« je dejal Gryce. »Odkar biva tukaj signorina Valdivija, ali prav za prav Jenny Rogersova, jo je stražil tajni policist. Moj tovariš Byrd ve za vso zadevo, a znal se je umakniti v ozadje; da je sumničil vašega služabnika, mi je nov dokaz za njegovo krivdo. Sledil mu je danes v sobo tega gospoda in ga še vedno zasleduje. Upajmo, da se mu posreči ga ujeti in pripeljati pred nas.«

Toda nagovorjeni se še vedno ni pomiril.

»Kdo čuva med tem gospodično Rogersovo?«

Pri tem nepričakovanem, a vendar nujnem vprašanju, se je umetnik zdrznil in tudi Gryce je postal zelo nemiren.

»Ako so prišla vsa dekleta v nevarnost, kakor hitro je postalo moje zanimanje za nje znano, kako je sedaj ogrožena najlepša med njimi, kateri sem svoje občudovanje izkazal tako očitno, da ne more nihče dvomiti, da ji nisem hotel izročiti premoženja.«

»Barton je izginil, pravite. Toda mogoče ni on edini sovražnik, ki ji more postati tukaj nevaren. Kdo more vedeti na primer, da ni tudi frizerka, ki prihaja vsak dan k njej, soudeležena pri naklepu proti njej?«

»Imate prav,« mu je pritrdil policist. »Od katere strani se pripravlja napad, ne moremo določiti.«

»Oni zločinec Barton vas je razumel popolnoma uspravati,« je pripomnil umetnik z rastočim razburjenjem. »Ona me zagotavlja, da je le moje življenje v nevarnosti, za se nima prav nikakih skrbi, in to napravlja njen položaj še nevarnejši.«

»Tako je treba vse ukreniti, da se nevarnost popolnoma prepreči,« je odločno izjavil Degraw iz Clevelanda. »Ko

bo znano, da je ona pravomočna posestnica milijonov, nima za nikogar pomena, da bi ji še škodoval. Le dokler še moja odločitev ni sklenjena, ima za zarotnike pomen, da jo spravijo s pota.«

»Tako je v resnici,« je pritrdil Gryce in Degraw je nadaljeval:

»Hočem takoj vse potrebno ukreniti. Najbrž želite, da se povrnem z vami v New York, in tudi jaz si želim tja, da se popolnoma opravičim pred tamošnjimi oblastmi. Toda preden zapustim mesto, moram podpisati listino, ki naj štiti gospodično Rogersovo pred temi zločinci. Z odvetnikom sem že govoril in upam, da mi bo jutri ob enajstih mogoče izročiti izvoljenki to važno listino.«

»Ali bi ne hoteli pred odločilnim korakom počakati, da...«

»Ne, gospod Gryce, samo še to noč; moja skrb za njo je prevelika. Seveda bi prej rad pokazal policijskemu nadzorniku svoje listine, toda ako je njeno življenje v resnici ogroženo, potem ne maram čakati delj časa, temveč jo napravim za dedinjo Delancejevih milijonov.«

Gryce se je približal vratom in prejšnja nasprotnika sta obstala.

»Vi plemeniti mož,« je vzkliznil umetnik z navdušenjem, »občudujem vas z največjim spoštovanjem! Da bi le bil pomirjen v tem, v kakem razmerju ste do deklice, ki jo ljubim!«

»Ali se nisem v tem oziru izrazil dovolj jasno?« je vprašal prostodušno.

»Da in ne. Gospodična Rogersova naj bi sprejela iz vaše roke dar, za katerega vam mora biti večno hvaležna. Ali sledi iz tega tudi kaka obveznost za njeno osebo, ki bi me mogla oropati vse moje sreče?«

Degraw iz Clevelanda je strmel v tla.

»Odgovor na to vprašanje morava preložiti na jutri. Ako mi hočete izkazati čast, da prisostvujete pogovoru z gospodično Rogersovo, najdete priliko, da izveste to, kar je meni z vami vred neznan. — Govorim resno; vaša navzočnost mi je jutri potrebna. Čas je določen na enajsto uro. Pridite semkaj po mene in me spremljajte k njej.«

Umetnik je stresel svojemu tekmeču roko in se pripravil, da zapusti hotel ter izvrši načrt, ki ga ima pripravljenega za nocojšnjo noč.

Tudi Degraw iz Clevelanda je zasledoval posebne namene, in nič manj Gryce, ki je pristopil k njima ter pripomnil:

»Čeprav je že pozno, vendar moram poiskati Byrda, da vidim, če je spravil svoj plen na varno.«

»In jaz,« je odgovoril umetnik, »vzbudim gospodično Aspinwallovo ter jo prosim, da prenoči gospodična Rogersova nocoj v njeni sobi.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Izid petega nagradnega tekmovanja

OGROMNO ŠTEVILO 645 REŠITEV. NAGRAJENCI: IV. ŽELEZINGER, SREČKO KRIŽMANIČ IN BOGOLJUB TER GLEC.

Nagradno sportno tekmovanje, ki ga vsak teden prireja uredništvo »Večernika«, vzbuja vedno večje zanimanje in je število izpolnjenih kuponov vedno večje. Tako je za pretekli teden razpisano tekmovanje dospelo na uredništvo 645 rešitev! Seveda je bila tudi tokrat izbira precej težka, ker jih je bilo precej, ki so pogodili prvi rezultat, toda drugega in tretjega pa niti eden tekmovalca ni pogodil. Zato smo izbrali izmed vseh najboljše, in sicer:

Par močnih čevljev dobi Ivan Železinger, knjigoveški vajenec v Mariboru, Tkalska ulica 4. Prvo darilo je poklonila tvrdka A. Robinšak, produkcija čevljev v Mariboru, Stomškov trg 8. G. Železinger je predvideval naslednje rezultate: ISSK Maribor : ŽSK Hermes 2:1 (1:1), CSK : SK Celje 2:2 (1:0), SK Ilirija : SK Železničar 3:0 (1:0).

Drugo nagrado, in sicer lepo zbirko knjig, darilo mariborske podružnice Učiteljske tiskarne v Mariboru, Tyrševa ulica, palača Banovinske hranilnice, prejme Srečko Krížmanič, čevljar v Mariboru, Barvarska ulica 3. Njegova napoved je bila: ISSK Maribor : ŽSK Hermes 2:1 (1:0), CSK : SK Celje 2:2 (1:1), SK Ilirija : SK Železničar 1:0 (1:0).

Poverjeništvu JLAS v Mariboru, službeno! Opozarjajo se vsi klubi, da so dolžni poslati po dva delegata na štafetni tek in zaobljubo v Oplenac. Delegati se morajo javiti v petek, dne 29. t. m. ob 15.30 uri v vestibulu glavnega kolodvora v Zagrebu predsedniku JLAS g. Ugriniću. Stroški znašajo za osebo od Zagreba do Oplenca in nazaj 150 Din. Istočasno se klubi opozarjajo, da pravočasno poravnajo svoje obveznosti napram savezu. Glavna skupščina bo 8. decembra t. l. v Zagrebu, hotel »Esplanade«.

Poverjeništvu JLAS, službeno. »Tek Osvobojenja« bo dne 1. decembra 1934 na tradicionalni progi: Ljudski vrt—Trg svobode. Start točno ob 10.30 uri. Jurija in atleti naj se javijo tehničnemu vodji ob 10. uri na igrišču ISSK Maribor (Ljudski vrt), kjer bodo slačilnice na razpolago. Razdelitev daril takoj po teku na Trgu svobode.

Odbor sodnikov JLAS v Mariboru, službeno. Jurija za »Tek Osvobojenja« dne 1. decembra 1934 je sestavljena sledeče: vrhovni sodnik: Kramberger F., tehnični vodja in starter: Bergant, sodniki in časomeri: Cestnik, Fišer, Kramberger B., Smerdel, Starešina, Venuti.

Tretjo nagrado z abonmanom za britje za mesec dni se bo okoristil Bogoljub Terglec, ključavničar državnih železnic v Krčevini pri Mariboru, Sernčeva ulica 2. Tretjo nagrado je poklonil frizerski salon F. Knez, Sodna ulica (palača OUZD).

Sedaj pa še nekaj statistike: Zmago ISSK Maribora je predvidevalo 618 tekmovalcev, neodločeno 21, poraz pa samo 6. Neodločen rezultat v Čakovcu je napovedalo 7 tekmovalcev, poraz SK Celja 634, zmago SK Celja pa 4. Poraz SK Železničarja v Ljubljani je predvidevalo 514 tekmovalcev, zmago 42, ostali pa so bili za neodločen rezultat. Neveljavnih je bilo 7 rešitev. Nekatere niso bile na predpisanih kuponih, pri katerih pa je manjkalo ime tekmovalca.

Vse sportnike in ostale čitatelje in prijatelje našega lista opozarjamo na prihodnje nagradno tekmovanje, ki ga razpišemo v sredo 28. t. m. Opozarjamo, da bomo objavili kupon samo enkrat.

Razpored tekem je za soboto 1. decembra in za v nedeljo 2. decembra naslednji: 1. december v Ljubljani ŽSK Hermes : SK Rapid. 2. decembra v Mariboru SK Svoboda : SK Železničar, v Čakovcu Čakovečki SK : ŽSK Hermes in v Celju SK Celje : SK Ilirija.

Zapisnikar: Dobčnik. Sestanek jurije točno ob 10. uri na igrišču ISSK Maribor (Ljudski vrt).

Shaw kot trgovec.

Ravnatelj velike filmske družbe je telefoniral Shawu, da bi rad kupil za film eno izmed njegovih del.

»Koliko bi pa plačali?« je bilo prvo Shawovo vprašanje.

»Mojster, vi niti ne slutite, kako veliko znamenitost bi napravili iz vašega dela. Vzemimo za primer samo prvi prizor. Jaz bi tam...«

»Koliko plačate?« ga je prekinil Shaw nestržno.

»Vam se niti ne sanja, dragi mojster, kako sijajno opremo hočemo dati igri...«

»Vidim, dragi gospod,« ga je znova energično prekinil Shaw, »da se sploh ne bova sporazumela. Vi ste prevelik umetnik, jaz pa prevelik trgovec. Zbogom!«

Pokloni.

On: »Ne razumem, kako moreš imenovati kobuk mašilo, ki ga imaš na glavi.«

Ona: »Jaz pa ne razumem, kako moreš imenovati glavo skrupcalo, ki jo imaš pod klobukom.«

Romanje v Meko v filmu

LE POČASI SE RUŠI STARI MUSLIMANSKI SVET.

Mohamedanska božja pota so doslej le redko posečali kristjani, ki so prihajali tja preoblečeni in poročali potem o svojih doživljajih ustmeno ali pismeno. Šele lani se je pojavil prvi film, v katerem je posnela žena indijskega mohamedanca Hadžija Hasina ali Dzairazbhoja romanje v Meko leta 1932.

To je bil zelo drzen korak, film je moral posneti seveda skrivaj in zelo previdno, kajti Vahabiti so kot stražarji svetih mest smrtni sovražniki fotografiranja svetih obredov, pa tudi hedžaški kralj, čeprav tu pa tam ni nasprotoval fotografiranju svetih mest, ne želi, da bi šla mohamedanska božja pot v filmu po svetu. Mohamedanski cerkveni obredi v Mekki so zelo zanimivi, učinkoviti in dramatični. Pogled na svečane procesije, na množice moških v enakih oblačilih, v belih ihramih kot znaku bratstva, pogled

na šotore in svečane obraze romarjev, vse to je nekaj posebnega.

Zadnje čase se je v mohamedanskem svetu marsikaj spremenilo. Vrata mošej so sicer formalno še vedno zaprta »nevernikom«, v resnici pa lahko vstopi v mošejo tudi kristjan. Samo vrata svetih mohamedanskih mest so še vedno zaprta, čeprav bi jih radi napredni mohamedanci odprli. Še sredi preteklega stoletja je bila projektirana železnica iz pristanišča Džidde, ki naj bi Mekko približala kulturnemu svetu. Železnice pa niso zgradili in še sedaj je bil načrt obnovljen, a koncesijo je dobila neka indijska družba. Zdaj je pa še vedno sedež diplomatskih zborov Džidde kot meja, ki je ne sme prekoračiti noben kristjan in noben »nevernik«. Mekka je še vedno skrivnost, ki se odkriva svetu samo skrivaj in še to le v odlomkih.

Angleži se navdušujejo za križanke

»Times« so nedavno pisale, da je razvozljanje križank hvalevredno delo, in to, da jih je zdaj vedno več po listih in revijah, jasno dokazuje, koliko važnost pripisujejo Angleži še vedno temu duševnemu sportu. Po tem priznanju vzpodbujeni čitatelji se zdaj bahajo pred javnostjo, kako velike uspehe so dosegli pri razvozljanju križank. Državnik, finančni ki, častniki in industriji bombardirajo po stari angleški navadi »Times« z dopisi, v katerih ponosno ugotavljajo, koliko minut rabijo za rešitev križanke. Sir Josiah Stamp, železniški kralj in ravnatelj Bank of England, ne piše »Timesu« o vprašanjih zlatega bloka ali prihodnje gošpodarske konference, marveč takole: »Od preteklega tedna, ko sem se seznanil z vašim nadarjenim uradnikom križanke, se vam lahko pohvalim, da razvoz-

ljam križanko v 50 minutah sam ali pa s pomočjo svoje rodbine. Ali je to morda rekord?« Iz mnogih dopisov je pa razvidno, da je Sir Josiah še zelo da'eč od rekorda. Sir Austin Chamberlain je bil sicer mnogo hitrejši od sira Josiaha, vendar je pa moral kapitulirati pred umetnostjo rektorja etonskega kolegija. Ta je razvozljal najtežjo križanko, ko je kuhl — jajce na mehko.

Med nedeljskimi lovci.

Prvi lovec: Dvakrat sem streljal po njem, pa se niti ganil ni.

Drugi lovec: Pa vendar ni bil gluh.

Sladki metuljček.

Maša Evica vpraša: »Mamica, ali pride Marička tudi v spirit?«

»Kako pa prideš do tega vprašanja?«

»Ker kliče naš papa Maričko »sladki metuljček.«

Mali oglasi

Razno

GOSPODIČNA

ali vdova, srednje starosti, z nekaj kapitala, se sprejme kot družabnica k dobrodušici obrti. Ponudbe pod »Kapital« na upravo »Večernika«, 4844

Posest

ENODRUŽINSKA HIŠA

z vrtoom za 18.000 Din naprodaj. Vprašati dopoldne. Ježe Vošnjakova ul. 21-II. 4841

Prodaj

MOČNO MOŠKO KOLO

poceni naprodaj, Stritarjeva ulica 23. 4843

JABOLKA

oddaja tudi na drobno Kmetijska družba, Meljska c. 12. Tel. 2083. 4839

Sobo odda

SOBO IN KABINET

oddam. Palača Pokojninskega zavoda, Verstovškova ul. 4-I. 4846

Sobo išče

GOSPODIČNA

išče opremljeno sobo s štedilnikom v bližini mesta. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Takoje«. 4845

OPREMLJENO SOBO

v bližini delavnice kor. kolodvora iščem. Ponudbe pod števil. 4839 na upravo »Večernika«. 4842

Službo dobi

KURJAČA

z dolgoletno prakso išče velebrot. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »M. V.« 4848